

Załącznik
do Uchwały Nr
L III/289/2010
Rady Gminy Sońsk
z dnia 10.11.2010 r.

PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA

PRZEMOCY W RODZINIE

ORAZ OCHRONY OFIAR

PRZEMOCY W RODZINIE

Na lata 2010- 2013

Gmina SOŃSK

I. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn .zm.)
4. Uchwała Nr VI/24/2007 Rady Gminy Sońsk z dnia 24 kwietnia 2007 r. r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sońsk w latach 2007-2013.

II. Informacje ogólne

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice są wzorem do naśladowania przez dzieci. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie relacje między rodzicami oparte są na miłości, zrozumieniu i zaufaniu. Prawidłowo funkcjonujący dom rodzinny stanowi dla poszczególnych członków rodziny azyl bezpieczeństwa. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań wynikających z pełnienia poszczególnych ról. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiło się nie wiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a także w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy przemocy w rodzinie są jednoznaczne nie pozostawiające żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art.2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 06.06.1997r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co jest normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Prawie 70% sytuacji przemocy zachodzi w rodzinach, gdzie istnieje problem alkoholowy.

III. Cele programu:

1. **Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.**
2. **Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności do pomocy**
3. **Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych.**

Cele te będą realizowane przez:

1. **Systematyczne diagnozowanie zjawiska w latach 2010 -2013**
2. **Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec faktu przemocy**
3. **Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie**
4. **Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.**

IV. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Sońsk:

1. Zmianę pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Promowanie wartości rodzinnych.
3. Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.
4. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

V. System przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie SOŃSK

1. **Zadania w zakresie przeciwdziałania** przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.) i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.), chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. **Do zadań własnych gminy należy w szczególności:**
 - 1) **tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie**
 - 2) **prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie**
 - 3) **opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie**
 - 4) **prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.**

W celu realizacji zadań określonych w art.6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Sońsk **uruchamia** się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) **pracy Interdyscyplinarnego zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,**
- 2) **rozszerzenia działalności Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi o działania z zakresu przemocy domowej,**
- 3) **nawiązaniu ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej i Posterunku Policji w Sońsku.**

VI. Strategia i metody działania

- A. **Działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.
- B. **Działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.
- C. **Działania wspierające:** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.
- D. **Działania korekcyjno – edukacyjne:** kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

VII. Praca zespołu Interdyscyplinarnego wymaga:

1. Opracowania regulaminu działania.
2. Uczestnictwa w szkoleniach pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji przeciwdziałania alkoholizmowi, pracowników policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw.)
3. Systematycznej edukacji społeczności gminy Sońsk, która ma przede wszystkim na celu odklamanie mitów i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy.
 - a. Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej.
 - b. Kierowanie i koordynowanie prac Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
 - c. Przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy
 - d. Tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki służbowe, rozmowy z różnymi osobami, protokoły z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin.
 - e. Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty
 - f. Występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną.
 - g. Występowanie do Policji w Sońsku z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych lub innych działań prewencyjnych, w sprawach gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie.
 - h. Zwracanie uwagi przez nauczycieli głównie wychowania fizycznego na nietypowe ślady mogące świadczyć o stosowanej przemocy wobec dzieci.
 - i. Zgłaszanie przez pracowników służby zdrowia niepokojących śladów przemocy wobec niemowląt i innych osób.
 - j. Inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, poprzez działania Zespołu Interwencji domowej.
 - k. Monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
 - l. Prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy w rodzinie.
 - m. Występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo z art.207 KK tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.
4. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez terapeutów zatrudnionych przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VIII. Cele systemu:

Cel I. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.

Adresaci: dzieci i młodzież szkolna, dorośli, rodziny

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników- „O” tolerancji wobec przemocy	Prowadzenie zajęć wychowawczych oraz pogadań informacyjno-edukacyjnych, organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, opracowanie i realizacja innowacyjnych programów edukacyjnych	Szkoły, Gminny Ośrodek Kultury, policja, zespół interdyscyplinarny
2.	Edukacja dla dorosłych i rodziców	Poradnictwo edukacyjne dotyczące stresu, agresji, konfliktów, kursy i szkolenia	Służba zdrowia, Ośrodek Kultury, kościoły
3.	Pomoc dla ofiar i sprawców przemocy	Informacje o punktach udzielających pomocy, Inne formy pomocy.	GOPS, Policja GKRPA, służba zdrowia, szkoły, zespół interdyscyplinarny
4.	Promowanie nieagresywnych zachowań	Festyny dla dorosłych i zabawy dla dzieci	GOK, szkoły

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych
2. Liczba dzieci objętych edukacją
3. Liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i edukacyjnymi
4. Liczba osób dorosłych objętych poradnictwem

Cel II. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą	Poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne i socjalne, praca socjalna, Interwencja kryzysowa, Realizacja systemu „Niebieskiej Karty”.	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły, służba zdrowia, Policja
2.	Ochrona przed sprawcą	Odseparowanie ofiary od sprawcy, Zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną.	Sądy, policja, prokuratura
3.	Udzielanie pomocy	Udzielenie bezpiecznego schronienia rodzinie, Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom, pomoc terapeutyczna specjalistyczna.	GOPS, Punkt Konsultacyjny
4.	Działania realizowane w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania problemów alkoholowych	Rozmowy, badania specjalistyczne	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba osób wezwanych na rozmowę przez Komisję ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych
2. Liczba interwencji kryzysowych.

Cel III. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci: sprawcy przemocy

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Działania korekcyjno – edukacyjne	Poradnictwo psychologiczne, rodzinne i socjalne, terapia .	pracownik socjalny, poradnie uzależnień, punkt konsultacyjny
2.	Działania związane z działalnością Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych	Wszystkie zadania z katalogu GKRPA	Komisja Alkoholowa. Zespół interdyscyplinarny GOPS

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba sprawców objętych działaniami.